

הוצאת ספריו וכתביו הק"ו ומפעלים להפצת תורתו

משתגעין ומתלהטין ב תורה האור החיים הקדוש

פרשת כי-תשא תשפ"ב | גליון כו

פנינים מובחרים מעובדים ומתוכננים על פי דברי רבינו

פניני חיים

מוסר חיים לקח מהפרשה במשנת רבינו

לחוש בשבת 'מעין עולם הבא' ולהתענג בתענוגים

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֻט לְעִשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֻט לְעִשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֻט לְדֹרֹתֵם בְּרִית עֹלָם. (לא, טז)

כותב רבינו הקדוש בשם הזוהר הקדוש, שבשמים יש עולם מיוחד הנקרא 'עולם שכולו שבת', ומשם מקבל כל אדם נשמה שכולו שבת. אך רק מי שמכין עצמו כראוי יכול לזכות להרגיש את הטעם של 'מעין העולם הבא', לחוש בפועל את קדושת אותו עולם.

מוסיף רבינו, שאין שום אפשרות לזכות לעתיד לבוא לאחר הפטירה להיות באותו עולם, רק אם זכה לטעום ולהשיג בחייו את הטעם של אותו העולם בשבת קודש. ולכן אמר הקדוש ברוך הוא למשה רבינו 'מתנה טובה יש לי בבית גזי ושבת שמה', כי עיקר מתנת השבת היא גנוזה ונסתרת, שהאדם זוכה לתענוג מעין עולם הבא.

בדרך זה מפרש רבינו גם את הפסוק 'וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֻט לְעִשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֻט לְעִשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֻט לְדֹרֹתֵם בְּרִית עֹלָם' שעל ידי שמירת השבת האדם עושה ומכין עבורו את העולם הבא הנקרא 'שבת', שהיא 'לדורותם' שמתקיים לעד. והיא 'ברית עולם' שנכרת ברית בין האדם להקדוש ברוך הוא באמצעות השבת.

מוסיף רבינו הקדוש לשאול, מדוע יש מצוה גדולה כל כך להתענג ולשמוח בשבת, והלא מקור השבת הינו דבר רוחני ועליון, ומה הענין לכבד את יום השבת במאכלים, ולצורך מה נצרכת ה'נשמה יתירה' להתענג בדברים גשמיים.

ומתרץ רבינו הקדוש תירוץ נפלא, שהיות שהנשמה יתירה באה ממקום רוחני ועליון והיא עולם שכולו 'מנוחה ושמחה', והוא עולם שאין בו מענייני מלאכה ועיניו וטירדות. לכן צריך האדם להיות מעונג ושמוח בשבת, כדי שהנשמה יתירה לא תברח מהאדם, כי אם האדם יהיה עצוב או מעונה בשבת, 'תגעל' הנשמה משבת בקרב איש'.

ולפי זה, נמצא שמצוות התענוג והשמחה בשבת, אינם מטרה בפני עצמה, אלא הם מהווים סימן ואות שאנו מקבלים נשמה יתירה בשבת, ועושים הכל בשביל הנשמה יתירה.

על פי זה מפרש רבינו את הפסוק בפרשתנו "אֶךְ אֶת שְׁבֻטֵי תִשְׁמְרוּ כִּי אוֹת הוּא בְּיַד וּבְיַדְכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם" שכל המצוות של עונג ושמחה בשבת, באים לגלות ולהוכיח לנו על המתנה העיקרית של השבת שהיא מעין עולם הבא. ולכן השבת היא 'אות' דהיינו סימן והוכחה, 'ביני וביניכם לדורותיכם' שזוכים לעולם הבא, שהוא קיים לעולם ומתקיימים בו לדורי דורות, ולא כמו העולם הזה שהוא עולם חולף.

וזה לשון קדשו של רבינו: 'וענין נשמה זו היתירה רמזו מקומה רבותינו באומרם 'מתנה טובה בבית גזי', וידוע הוא מקום הנקרא 'גזי המלך', שהוא בחינת עולם עליון, ונשמה זו מחצבה שם היא, ועולם זה אין בו עצבון, ועליו לא בא כדבריהם בו אלא עונג ושמחה, ולוה צוה ה' להרחיק ביום שבת כל אותם בחינות החול המלאכה והענייני כי באחת מהנה תגעל הנשמה משבת בקרב איש', **עד כאן לשון קדשו.**

ובפרשת ויחי כותב רבינו הדברים ביתר ביאור, **וזה לשון קדשו:** 'המין המאושר [-של קדושה ועליונה] היא 'מאס לבחינת הדאגה והעצבון והשפלות כי ממקום השמחה והמנוחה והגדולה באה, והיה לאות בין עיניך יום שבת למנוחה אשר צוה ה' את בני ישראל, והוא לטעם נשמה יתירה, ולצד שממקום עליון באה יצו ה' להרחיק היגון והכעס ולקרא לשבת עונג, ומשכנה בו הוא כל זמן שאין שם עצבון, וענף הנגדי קצת לשמחה ולשלמות הקדושה והטהרה, ובהעדר כן 'וינפש', יוצאה ממנו כיציאת נשמה יתירה של יום שבת, ותשוב עוד הנשמה היא באמצעות הכנת והצעת המוכן כהשבת נשמה יתירה בכל שבת ושבת, באמצעות הכנת יום המקודש'. **עד כאן לשון קדשו.**

כלומר: שהאדם בפעולת הכנתו ביכלתו לזכות לנשמה יתירה, או להרחיקו, ולכן במוצאי שבת שהאדם כבר לא בשמחה כל כך פורחת ממנו הנשמה יתירה. ובשבת שלאחריה באמצעות הכנתו בשמחה ורצון חוזר אליו הנשמה יתירה, וכן על זה הדרך בכל שבת.

וְאֵתָהּ קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֵאשׁ. (ל, כג)
צ"ב הכוונה ואתה קח "לך". ויש לבאר עפ"י מה שאמרו חז"ל במסכת כריתות דעם שמן המשחה שעשה משה נמשחו ז' כהנים, וכולו קיים לעתיד. ועוד אמרו חז"ל דמשה רבינו עתיד לשרת לעתיד לבוא. וזהו אומרם קח "לך" שיהיה בשבילך לעתיד לבוא, בעת שישמש משה בבית המקדש.

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֻט לְעִשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֻט. (לא, טז)
יש לפרש ד'ושמרו' לשון המתנה וציפיה, וכדכתיב "ואביו שמר את הדבר". להורות על כך שיהיה האדם ממתין ומצפה תמיד בשמחה ובשלימות הרצון ליום השבת, ולא יהא עליו לטורח איסור המלאכות וכבוד השבת. ועוד רמז כאן, העבודה "לעשות את השבת" שלא תהיה השבת למנוחה ומרגוע, רק לעשיית מצוות השבת לתכלית רוחניות, ולא לתכלית המורגשות.

לְעִשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֻט לְדֹרֹתֵם בְּרִית עֹלָם. (לא, טז)
רמז הכתוב דע"י שמירת שבת כאילו קיים כל המצוות, דברית בגימטריא תר"ג מצוות, וכל המצוות תלויים בשבת, וכי ע"י שמירת שבת הוא מקיים כל התר"ג מצוות שהשבת שקול כנגד כל המצוות.

וְעַתָּה הַיִּצְחָה לִּי. (לב, י)

יש לפרש לפי שאמרו חז"ל אין 'ועתה' אלא לשון תשובה. ורמז לו הקב"ה למשה שיעשה תשובה, על שקיבל את הערב רב בתוך כלל ישראל, וזה לא היה מדעתו של הש"ת, רק שנתרצה הקב"ה לעשות רצונו של משה. והרי הם גרמו את עשיית העגל, ולכן אמר הקב"ה למשה רק כי שחת "עמך" – דוקא הם הערב רב שהוא קיבל אותם לעם, ועל זה צריך לעשות תשובה. ומשה יתקן הדבר לעתיד לבוא, וכמו שאמרו חז"ל אין מקבלים גרים לימות המשיח, **ומשה הוא שיהיה הגואל** ויתקן הדבר.

אך משה טען לפני הש"ת למה יחרה אפך "בעמך", היינו דכל כלל ישראל שהם עמו של הקב"ה, הרי לא חטאו, והערב רב שהם חטאו כולם מתו אז, והגם שעם ישראל לא מיחו בערב רב – עדיין אין זה גורם שיגיע להם עונש חמור כזה.

אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֵר. (לד, יח)

סמך פרשת המועדים לחטא העגל, כי הם תיקון לחטא העגל, כי בחינת החמץ הוא בחינת אל אחר, ולכן ציוה הש"ת ביתר שאת את חג המצות תשמור, וכן בשאר המועדים כי בחטא העגל נאמר אלה אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, וכל המועדים תלויים ביציאת מצרים, וכן הזכיר להם שמירת שבת – כי ע"ז שקולה כנגד כל התורה כולה ושבת ג"כ שקול וכנגד כל התורה כולה, ובזה יתקן המעוות.

אגדה והסידות

למה לא יפטור האדם על חטאיו, עפ"י דברי חז"ל
אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות?

חטא העם וגו'. (לב, לא)

אולי שיכנו לומר על דרך אומנם ז"ל (סוטה ג.) אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות, וזה הוא חסרון הנפש, והוא אומר חטא, פרוש, נחסר מהארת נפשו, וזכה ויעשו להם וגו'.

וזה הוא א' מטענות שבהם יזכה האדם ליום הדין, כי בעשותו החטא לא היה דעתו שלם, והגם שיעגש על אשר גרם לעצמו החסרון במחשבות הפעור, אף על פי כן לא ידמה לאם יהיה נדון על מעשה הרע בדעתו השלמה.

בספה"ק ישמח משה על התורה (פר' נצבים ד"ה עוד יתבאר אתם נצבים - הא') כתב בשם הספרים הקדושים להקשות קושיא גדולה וחזקה על העוברי עבירה דממה נפשך, אם מאמין באמת שהקל יתברך רואה אותך, האיך אתה עזות פנים כ"כ גדול והוא עומד אצלך ואתה עושה כך, הרי אפ"ל לפני אדם חשוב לא היית עושה כן, ואיך תעשה כן לפני הקב"ה מלך גדול ונורא.

ואם תחשוב שאינו רואה ח"ו, הרי אתה כופר בעיקר האמונה, ומי הוא זה אשר בשם ישראל יכונה אשר לא ימסור נפשו למיתות קשות כדי שלא יכפור בעיקר, וסיים הקושיא בזה"ל: והנה מה אעשה, כי יקום אל-ו כי יפקוד בוז הקושיא, ומה אשיבנו, ובלו ספק יהיו נשאלים.

וכתב דאין ישוב לזה הקושיא, רק מה שאמרו חז"ל אין אדם אין עובר עבירה אלא"כ נכנס בו רוח שטות, שחז"ל נתכוונו בדבריהם לתרץ קושיא הנ"ל, דאי אפשר לשום בר דעת לעבור עבירה, רק שנכנס בו רוח שטות, ועל שוטה אין קושיא, דבשעת העבירה הוא שוכח מכל וכל, ואין נותן על לבו כלל שהש"ת רואה.

ומוסיף הישמח משה, דכל זה אם בעת שמזכירין אותו בזה הוא מתחרט בחרטה גדולה מאד, וחושב בלבו איך הייתי שוטה כזה ולא נשתי על לבי דבר מושכל טען כזה, ומשים בלבו יתד תקוע במקום נאמן הדברים האלה שלא יסורו מלבו כל ימי חייו ולא ישכח עוד בהם ולא ישוב עוד לשטות גדול כזה לחטוא כבראשונה, א"כ הוי נראה בגלוי כי כל מה שעשה עד הנה היה רק שגגה וטעות ושכחה.

משא"כ אם גם עתה יעשה כאשר עשה עד הנה, א"כ כל מה שנחשב כשגגות וטעותים מחמת שהיה שכוח ממנו הקושיא של הממ"נ, עתה עושה אותם לזדונות שהרי עכשיו הוא יודע מזאת הקושיא, ואעפ"כ חשב שכאשר יבא לידו יעשה א"כ אגלאי מילתא למפרע דאף אם לא היה נשכח ממנו היה עושה דהוא רק חפצו ורצונו למלאות תאוותו יהיה מה א"כ נחשבין הכל לזדונות, עכדה"ק.

ודבר חידוש כתב הגאון רבי שלמה איגר (בנו של הגרעק"א) בספר העקרים (עיקר אי עביד לא מהני - אשכול ה') לתת טעם לדברי רבא (בתמורה ד' ב') דכל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני.

וז"ל: דאפשר דטעמא דרבא, כיון דאמר רחמנא לא תעביד, אדם ששכלו שלם ודאי ראוי שלא יעבור פי' ה', אלא שיצרו תוקפו ומסכל דעתו, ועל כן אנו רואים אותו בשעה זו כמטורף, ועל דרך שאמרו ז"ל, אין אדם עובר עבירה אלא"כ נכנס בו רוח שטות, ומעשה שוטה אינו כלום ולא אהני מעשיו, עכ"ל. ויעו"ש שהאר"ך להוכיח יסוד זה מסוגיות הש"ס, ועיין עוד מש"כ ב"שפתי חכמים" בפר' נשא (במדבר ה' י"ב).

הלכה ודרוש

אם מותר לחלל שבת לחולה כשיועיל רק לחיי שעה

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתֶם בְּרִית עוֹלָם. (לא, טז)

אימתי אָמַרְתִּי לָךְ לְשַׁמֵּר אֵישׁ יִשְׂרָאֵל אֶפְלוּ בְּעַרְךָ כְּבוֹד שַׁבָּת דְּנִקָּא לַעֲשׂוֹת, פְּרוּשׁ, בְּאָדָם שִׁישְׁנו בְּגֵדָה אָמוּד לַעֲשׂוֹת, אָבָל מִי שֶׁנֶּדְאִי לֹא יָקוּם וְלֹא יִגִּיעַ לַשַּׁבָּת לְשַׁמְרוֹ, הִגֵּם שֶׁרְפוּאוֹת אֵלּוּ יוֹעִילוּ לַשְּׁעוֹת אוֹ לְקִמִּים לֹא יִחַלְלֵנוּ עַלְיוֹ שַׁבָּת.

א. מבואר בדברי רבינו דאם הרפואה מועילה רק לשעות או לימים, ולא יגיע לשמור עוד שבת, אין מחללין עליו את השבת, וכבר תמהו כל האחרונים ע"ד רבינו, דזה נגד גמ' מפורשת ביומא (פ"ה א') דמחללין שבת אפ"ל לחיי שעה, וכן פסקו הרמב"ם והשו"ע.

וה"ברוך טעם" בהגהות על האוה"ק (נדפס מכת"י - בכרם שלמה שנה ד' גליון ד') כתב ע"ד רבינו "זה אינו", והמהרש"ם בספר דעת תורה (או"ח ס' שכ"ט) כתב ע"ד רבינו דדבריו צ"ע, וגם השפ"א (בילקוטים) כתב דאפשר דתלמיד טועה כתבם [אמנם בהמשך דבריו כתב ליישב דבה"ק יעו"ש, עיין לקמן אות ד']. אמנם הרבה אחרונים מתרצים דברי רבינו דק'.

ב. ב' מנחת חינוך' (מוסך השבת) ובשו"ת בית שערים (יור"ד ס' שנה) ובשו"ת מנחת אלעזר (ח"א ס' ט') תירצו, דגוף הדבר אם מחללין את השבת על חיי שעה, תלוי במחלוקת במס' יומא (פ"ד ב') מגלן דפיקוח נפש דוחה שבת, ולחך מ"ד ילפינן מושמרו בני ישראל את השבת, חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה, ולחך ילפינן מ"וחי בהם" ולא שימות בהם, ולמ"ד דדריש מושמרו בני" את השבת, באמת אין מחללין לחיי שעה כיון דמחללין שבת אחת רק כדי שישמו שבתות הרבה, אבל לא יוכל לשמור עוד שבת, ואכן להלכה קי"ל דמחללין אפ"ל לחיי שעה כיון דקי"ל כמ"ד דריש מוחי בהם ולא שימות בהם, יעו"ש.

יש להעיר מדברי הכפות תמרים (יומא שם) שהקשה במה שאמרו חלל כדי שישמור שבתות הרבה הרי אפ"ל לחיי שעה מחללין, ופירש דשבתות הרבה לאו דוקא, אלא "מצוות הרבה" דיכול בשעה אחת לקיים הרבה מצוות, ובחתי"ס תירץ דהכוונה דבשעה אחת ישוב בתשובה על כל עוונותיו ויתן הרבה יעו"ש, וכבר קדמוהו בפ"ל זה רבותינו הראשונים ה"מלונל והמאירי (וע"ע בשו"ת הלכות קטנות ח"ב ס' ל"ח), ומוכח מדבריהם דגם למאן דדריש מושמרו בני ישראל את השבת ס"ל דמחללין אפ"ל לחיי שעה.

ג. הרה"ק מאפסא בספרו אוהב ישראל עה"ת כתב "בדרך אפשר" ליישב דברי רבינו, דס"ל דהא דמחללין את השבת לחיי שעה, היינו רק אם יתרפא קודם מוצאי שבת ויוכל לשמור את השבת, אבל אם יעסקו ברפואה עד מוצ"ש, ושבת הבאה לא יוכל לשמור אין מחללין את השבת יעו"ש.

אמנם בשו"ת מנחת אלעזר הנ"ל תמה ע"ד רבינו, דא"ל לומר כן להלכה יעו"ש. ובפרדס יוסף כתב ע"ד האוה"ק, תמינהי פה קדוש האיך יאמר דבר זה יעו"ש, וגם בס' אמרי יוסף (עה"ת) כתב דלהלכה דברי רבינו צ"ע, אמנם בהגהות ברכת שמעון הביא שכדברי האוהב ישראל כתב הרש"ש ביומא שם, ודייק כן מדברי רש"י כחילוק זה יעו"ש. וגם במנחת סולת על המנ"ח (מצוה ל"ב) כתב מדנפשיה לתרץ דברי רבינו עפ"י חילוקו של הרש"ש, ולא הזכיר מדברי האוהב ישראל, יעו"ש.

ד. השפ"א (בליקוטים - הו"ד בפרד"ס) וה"ערוגת הבוסים" (פר' תרומה) - תירצו, דהנה קי"ל דפיקו"ב הותרה בשבת ואין החולה רשאי להחמיר על עצמו, וס"ל לרבינו דבחילול שהוא מועיל רק לחיי שעה יכול החולה להחמיר על עצמו יעו"ש.

ה. המנחת חינוך הביא בשם "חכם אחד" - דהא דאמרין דמחללין שבת לחיי שעה הוא רק במלאכות ואיסורים דרבנן, אבל במלאכות דאורייתא אין מחללין שבת בהם לחיי שעה. אמנם המנחת חינוך דחה דבריו, והוכיח דאפ"ל באיסורי דאורייתא מחללין את השבת לחיי שעה יעו"ש. ועיין בשו"ת ביכורי שלמה (בהשמטות ל"ד ס' י') - מש"כ בזה.

ו. ה"אמרי יוסף" (עה"ת) כתב דשמע לפרש דכוונת רבינו על עובר בן ח' חדשים או ספק בן ז' ספק בן ח' שלא נגמרו צפרניו ושערותיו, דקי"ל דאין מחללין עליו את השבת, ודוקא באדם "שישנו בגדר עמוד עשות", דהיינו בן ז' או ט' חדשים שהוא בן קיימא, מחללין עליו את השבת, וסיים האמרי יוסף על פי הנ"ל ודפח"ח, וכתב דבזה מדוייק היטב לשון קדשו של רבינו יעו"ש.

ז. הגאון מאוסטרובצה בספרו 'מאיר עיני חכמים' תירץ דכוונת רבינו הוא דלחיי שעה מחללין את השבת רק מדין דחוויה ולא מדין הותרה, דאם ילפינן מוחי בהם ולא שימות בהם הוא רק דחוויה, ואם ילפינן מושמרו הותרה שבת אצל פיקו"ב, ולכן בחיי שעה שא"ל ללמוד מושמרו בני" את השבת. הוי רק בגדר דחוויה ולא בדרך הותרה. והנפ"מ, במה שכתב הרמב"ם דצריך לחלל את השבת בעצמו דוקא, ולא ע"י נכרים וקטנים, דאם הוא רק מדין דחוויה א"צ לחלל בעצמו.

מאות מגידי שיעור וחוגי תורת האור החיים הקדוש מעידי:
עם הספר 'כל הכתוב לחיים' המכיל אלפי ביאורים מגדולי הדורות על
ספר 'אור החיים' הקדוש, פרושים ופירושים 'מתוקות ועריבות' בדברי האור
החיים הקדוש, ומגלים צפונות ופלאות בתורתו הקדושה, עד בכדי
ש'משתנגן ומתלהטין אחריה'.

להשיג בכל חנויות הספרים, או בקו המורשת' 0733.743.620

הליכות גדולי ישראל וספריהם

וכשהיה אדם חולה שואל ממנו קמיעא, לוקח מעט נייר וכותב עליו בכתב רש"י "יהי רצון שתשלח רפואה לפלוני בן פלוני מחולי פלוני, אמן סלה" ותו לא בלי שום שם, ותולה זה הקמיעא עליו ומתרפא, והן לענינים אחרים. ואמר הרב מהר"ח הנזכר שהוא היה לו איזה קמיעות כתובות מהרב כאמור".

ובספרינו נר המערבי מובא לספר, שפעם נאסר בתפיסה על חשד שהיה לו חלק במיתת כמה ערלים שנמצאו בבור סמוך למקום מגוריו, וכאשר הובא לפני המלך בפאס, ראה עמודא דנהורא הנמשך מעל ראשו של רבי אברהם, ומיד קרא בחרדה: "בלתי יתכן שאדם קדוש כזה ימצא עוול בכפו, ובוודאי שדם נקיים אינו נתון על ידיו".

וראה בספה"ק נועם מגדים - פרשת יתרו ופרשת כי תשא הוספות נפלאות על פי דבריו.

רבי אברהם אזולאי

היה כותב קמיעות בכתב רש"י לרפואה. וכתב בשם הגדולים לחיד"א (מערכת גדולים, בערכו): הרב החסיד המפורסם המקובל האלקי מהר"ר אברהם אזולאי - הוא הקדוש אחד מרבני עיר מארוויקוש [-במרוקו]. והרב הנזכר היה מלומד בנסים, ודבריו נשמעים בשמים, ותפלתו אינה חוזרת ריקם, זכותו יגן עלינו.

ושמעתי מהרב המופלא חסידא קדישא מהר"ח ן' עטר שהוא הכיר להרב ז"ל,

רבי אברהם אבן עזרא

שינה בפירושו מדברי חז"ל מחמת גזירת מלכות.

באור החיים פרשת שמיני (יא, כד) מאריך רבינו להקשות על האבן עזרא ששינה בפירושו מדברי חז"ל, וכתב: "ללמד על הרב ז"ל זכות [-שכתב פירוש בתורה היפך מדעת חז"ל], אולי שפירוש זה לא כתבו אלא לסיבה ידועה לו, ונהג מנהג שבעים זקנים ששינו בכמה מקומות (מגילה ט, א), וגם לזה ה' יכפר בעדו".

כתב 'אגרת השבת' להוכיח שהשבת מתחיל בלילה, ודלא כדעת האיפוקורסים שאומרים להיפך.

ישועות חיים סיפורי ישועות בזכות לימוד והפצת תורת אור החיים הקדוש

רופא נאמן...

מרגיש שנהייתי בן אדם אחר, כפי שלא הרגשתי מעולם.

ידוע שהגאון רבי מאיר אריק זצ"ל, אמר שבכוח ספר אור החיים הק' אפשרי להפוך את האדם ל'איש אחר'. הוא התכוין ברוחניות, ואני הרגשתי זאת בשילוב רוחניות וגשמיות, שאני מרגיש יותר טוב גופנית, וממילא אני יכול גם ללמוד ולהתפלל יותר, והההרגשה הרוחנית השתפרה.

שליש, וכך הפצאתי מנהמת ליבי:

רבינו הקדוש הרי אני לומד את התורה שלך כל יום, ואני לומד גם בכולל 'ליל שיש' שלומדים בו שעתיים אור החיים הק', ולא יתכן שאני לא יוכל ללמוד את התורה הקדושה שלך בגלל כאבי מעיים וחולשה נוראית.

אני יכול להעיד שאיך שבאתי הביתה כבר הרגשתי יותר טוב, והמצב משתפר והולך על צד היותר טוב. אני

בחודש חשוון תש"פ הצטרפתי לכולל הנקרא 'כנסת ישראל' ע"ש בית מדרשו של רבינו הק' בירושלים, שגם לומדים בו שו"ע יור"ד עם 'פרי תואר' קטע אחרי קטע, ואפשר לומר שהיה שיפור מסויים בהרגשה, אבל עדיין הדבר לא בא על תיקונו כמו שצריך.

בערב ראש חודש האחרון עליתי לציון רבינו האור החיים הק', ובכיתי בדמעות

כתב לנו אברך בן תורה:

אני כבר כמה שנים סובל מבעיות עיכול רציניים וחמורים במעיים, ול"ע נוטל כדורים קבועים על זה.

כל החולי גורם לי הרבה עגמת נפש וחולשה, ולפעמים מפריע מאוד ללמוד ולהתפלל.

בתקופת הקורונה הרופא הזהיר אותי שאני לא יעז לצאת מהבית אפילו לכמה דקות.

אלפים כבר נושעו

בזכות תרומתם למען האור החיים הקדוש והפצת ספריו הקדושים

קנה לעצמך זכות אצל האור החיים הקדוש

מוקד הישועות: 0733-713-620

מרכז אור החיים הקדוש
רשת סניפי ותבני חיי
ותפעלים לטובת תורתנו

מעלת הציפיה וההכנה לשבת קודש

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֹט לְעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֹט. (לא, טז)

רבינו הקדוש מלמדנו, הבנה חדשה במושג "שמירת שבת", שאין המצוה מתחילה רק ביום השבת לשמור אותו שלא לחלול, אלא המצוה מתחילה כבר לפני שבת, כי "שמירה" הוא מלשון ציפיה והמתנה, [כמו שכתוב אצל חלום יוסף "ואביו שמר את הדבר"], שצריך להתמין בכליון עינים וציפיה לשבת קודש, ולהכין את עצמו כראוי.

לכן יש גם מצווה של "תוספת שבת" להוסיף מחול על הקודש, כי בכך מגלה האדם את תאוותו וציפייתו לשבת קודש, כי ממתין הוא כבר לבואו של השבת, עד שהוא מקדים לקבל על עצמו את השבת. בנוסף לכך, זה גם בשביל גדר וסייג שלא להיכשל בחילול השבת עצמו, ולכן הוא מקדים לקבל את השבת, שאם יתעסק במלאכה סמוך לשבת ועלול חס ושלום להימשך ולהמשיך גם בשבת.

רבינו הקדוש מוצא רמז למצווה זו בפסוק "לעשות את השבת" – שכל יהודי יכול להוסיף עוד שעות מחול על הקודש, ואז הוא עושה "שבת", כי השעות אלו הופכים להיות ממש שבת.

בספר "פרי תואר" דן רבינו, אם מותר לשרוף בגד יקר כדי שיהיה לו אפר לכיסוי דם עוף, אם אין בזה משום 'בל תשחית'. ופוסק בזה, שאם הוא שוחט אותו לכבוד שבת קודש, מותר לשרוף הבגד, למרות שהבגד שווה פי כמה מהעוף. ורבינו מסיים בלשון הפסוק, "אם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה בּוֹז יִבְזוּ לוֹ".

ונציין בחלק מהנהגות רבינו כהכנה לשבת קודש:

רבי אברהם בן סוסאן, מחכמי טבריה, בספרו "מעשי הצדיקים" מספר על לימודו של רבינו בליל שישי כהכנה לשבת קודש, וזה לשונו: "בליל שישי התעסק בפרד"ס [פ'ש'ט ר'מז ד'רוש ס'וד - שהם ארבע חלקי התורה הקדושה], ויזכך רוחו מכל סג וחלאה הנאחזים בנפש במשך ששת ימי השבוע, מצד טבע החומרי העפרי, ויתעתד לקבל זיו העליון שפע מרום ולהתענג מזיו כבוד עליון, נשמה יתירה ביום נפש האלקים, וביום השביעי התנוצץ בו אור מופלא רום מעלה, ונחה עליו רוח טהורה, ויצהל פניו כל קהל הנאספים, ויגל באזנם ארחות יושר המובילים אל ההצלחה המאושרת תכלית רצון האלקי, ויערוך לפניהם גדולת היום אשר אין ערוך אליו".

רבי יצחק אלפיי, בספרו קונטרס היחיאלי מספר בשם הרב חיד"א על רבינו, וזה לשונו: "בכל ליל שבת קודש בלקיחתו הכוס של קידוש בידו, היה ברוב קדושה ובהתלהבות גדולה עד מאד מהרהר בתשובה, ובפרט על אותם העונות הפוסלים לעדות, ואחר כך מתחיל הקידוש".

חיים שאל

שאלות והידות על תורת ותולדות רבינו

חידות השבוע

1. בשותפות יששכר וזבולון, האם יששכר מפסיד חצי מהלימוד שלו?
2. מה יותר קדוש 'יום השבת' או 'נפש יהודי', ומה הראיה?
3. מה הפירוש שאומרים בפרשת הקטורת 'ממולח טהור קודש'?

תשובות יתקבלו בכתובת מייל המערכת כמופיע בתחתית העמוד
בין פותרי השאלות תקינים הגרלה שבועית על הספר המרתק רב המכר "נר המערבי" ההגרלה נערכת ביום שני, שליחת התשובות עד יום ראשון בשעה 8:00 בערב

נערך מתוך שיעורי אור החיים
מאת הרה"ח יהודה וייס שליט"א

© 2008

קיום ה'עולם' וה'שבת' רק בזכות שמירת שבת

אָךְ אֶת שְׁבֹטְתֵי תְּשֹׁמְרוּ כִּי אוֹת הוּא בְּיָנֵי וּבִינְיָכֶם לְדַעַתְכֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם. (לא, יג)

רבינו הקדוש מפרש שהפסוק מרמז כאן שמותר לחלל שבת בשביל להציל נפש מישראל, אולם הפסוק מוסיף שאין זה בגדר 'חילול שבת' אלא אדרבה בגדר 'שמירת שבת', שהיות שהשבת היא 'אות' שהוא מקשר ומחבר בין הקדוש ברוך הוא לבין עם ישראל, ואם לא יהיה מי שישמור שבת כי ימות האדם מחליו, לא יוכל הקשר להתקיים, כי אם מי שישמור את השבת, כי כל המציאות של יום השבת הוא רק אם יש מי שישמור אותו.

וזה הפסוק מרמז: 'אך את שבתותי תשמורו', - שהמילה 'אך' באה למעט, שבמקום חולה מותר לחלל את השבת, כי באמצעות שבת אחת שמתחללת זה מביא לשמירת שבתות הרבה לאחר שיבריא, ולכן כתוב 'שבתות' לשון רבים. ומוסיפה התורה 'כי אות היא ביני וביניכם' שאם לא יהיה מי שישמור את השבת יתבטל האות בין ה' לישראל.

ובפרשת בראשית כותב רבינו שהשבת היא יסוד וקיום העולם, ומוסיף רבינו וזה לשון קדשו: 'ולך לדעת כי מציאות השבת בעולם הוא קיומו שמקיימים אותו כי אם אין מקיימים שבת אין שבת, ותמצא שאמרו זכרונם לברכה 'חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה', ואם אין שומר, שבת מה זאת עושה. ולך לדעת כי מיום ברא אלקים אדם לא חסר העולם דבר המעמיד צדיק יסוד עולם שהוא שומר שבת, כי אדם שומר שבת היה, ואחריו קם שת בנו כי הוא היה צדיק גמור, ואחריו כמה צדיקים וכשזה נופל כבר בא השמש שומר שבת, מתושלח וכו', נח, שם, אברהם וכו', ומשם לא פסקה שמירת שבת מישראל ואפילו במצרים היו שומרי שבתות, ונכון. עד כאן לשון קדשו.

קדושת נפש מישראל גדולה מקדושת שבת, והשבת מלחיבה את האדם להשתוקק לה'

כותב רבינו הקדוש שקדושת נפש מישראל גדולה מקדושת יום השבת, ולכן מותר וצריך לחלל שבת בשביל להציל נפש מישראל, כי 'הקטן' נדחה מפני 'הגדול'.

ומוסיף רבינו, שהתבוננות במצוה זאת של חילול השבת עבור חולה, מעוררת וקובעת בלבנו להכיר ולדעת את גודל הערך של קדושת נפש היהודי, ובזה מפרש רבינו מה שנאמר 'כי אות הוא בְּיָנֵי וּבִינְיָכֶם לְדַעַתְכֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם', ולכאורה המילה 'לדעת' מיותרת, אלא הכוונה שהלכה זאת שמותר לחלל שבת עבור חולה [המרומזת בפרשתינו], גורמת לידיעה והכרה כי אני ה' מקדישכם.

ורבינו מסיים פירושו זה וזה לשונו: 'יתגדל ויתקדש שמו יתברך'. ובפרשת בראשית כותב רבינו וזה לשון קדשו: 'זולת השבת אין השגה בעולם להכיר לכסוף ולכלות אל הבורא' עד כאן לשון קדשו. כלומר שהשבת גורם להלהיב את נפש האדם לכסוף ולהשתוקק להקדוש ברוך הוא יותר ויותר.

זכותו יגן עלינו וזכרוננו צדיק לברכה